

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI

Październik 2018

Opracowanie: Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ

I. WNIOSKI

- a. w relacjach japońsko-rosyjskich zwraca uwagę fakt intensyfikacji współpracy na poziomie władz lokalnych co w szerszym kontekście tworzy kolejny wymiar w polityce międzynarodowej;
- b. Korea Północna poprzez relacje z Moskwą, Pekinem oraz Seulem poszukuje „kart przetargowych” przed kolejnym szczytem Trump-Kim;
- c. Polityka japońska wobec Ukrainy i Białorusi koncentruje się na poszukiwaniu możliwości inwestycyjnych, podczas gdy w tym samym czasie dyplomacja japońska poszukuje rozwiązania kryzysu terytorialnego z Rosją

II. JAPONIA – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

1 października: na Białorusi odbyło się szereg wydarzeń edukacyjnych i kulturowych w ramach inicjatywy „Japońska Jesień”. W tym miesiącu mieszkańcy większych miast Białorusi mogli zapoznać się ze współczesną i tradycyjną kulturą Japonii poprzez szereg wystaw, pokazów, warsztatów oraz wykładów. W organizacji wydarzeń uczestniczyła ambasada Japonii na Białorusi, Centrum Japońskiej Kultury „Hagakure”, Fundacja Japońska czy Narodowe Muzeum Sztuki Republiki Białorusi.

2 października: wzmocnienie współpracy w kwestii bezpieczeństwa zostało omówione przez Ukrainę i Japonię. Minister obrony Ukrainy Stepan Połtorak został zaproszony przez ambasadora Japonii Sumi Shigeki. Obie strony podczas spotkania wymieniły opinie na temat sytuacji na Ukrainie, szczególnie dotyczącej kwestii bezpieczeństwa. Strona japońska wyraziła nadzieję na wzmocnienie dwustronnej współpracy w przyszłości.

3 października: Białoruś wyraziła zainteresowanie współpracą z Japonią w zakresie przemysłu petrochemicznego i inżynierii mechanicznej. W Mińsku odbyło się Białorusko-Japońskie Forum Biznesowe, w którym uczestniczyli przedstawiciele Japońskiego Stowarzyszenia ds. Handlu z Rosją oraz Wspólnotą Niepodległych Państw (ROTOBO). Jest to jedyna japońska organizacja upoważniona do nawiązywania kontaktów gospodarczych z państwami WNP. W forum uczestniczyli przedstawiciele japońskich i białoruskich branż, takich jak inżynieria lotnicza, budownictwo, energetyka, farmaceutyka, nowoczesne technologie czy usługi finansowe. Przewodniczący Białoruskiej Izby Handlowej i Przemysłowej Władimir Ułakowicz zauważył, że potencjał współpracy między obydwoma

państwami powinien zostać przełożony na rzeczywistą realizację wspólnych projektów. Według Mińska współpraca ta nie powinna ograniczać się jedynie do handlu, ale objąć również projekty inwestycyjne na dużą skalę w takich sektorach jak produkcja czy wysokie technologie. Zdaniem Ulakowicza najbardziej obiecującymi obszarami współpracy są obecnie petrochemia i inżynieria mechaniczna, czyli sektory które wymagają modernizacji przy wykorzystaniu technologii i zasobów finansowych partnerów takich jak Japonia. Natomiast przewodniczący ROTOBO Murayama Shigeru zauważył, że istnieją dobre perspektywy nawiązania nowych kontaktów biznesowych. Celem stowarzyszenia ma być lepsze poznanie Białorusi i poinformowanie japońskich firm o możliwościach biznesowych w tym kraju. Strona japońska zgodziła się, że współpraca w takich sektorach jak inżynieria mechaniczna czy technologie informacyjne będzie korzystna dla obu stron.

5 października: minister ds. terytoriów czasowo okupowanych i osób przesiedlonych wewnątrz został zaproszony przez ambasadora Japonii.

Ukraiński minister Wadym Czernysz został zaproszony na spotkanie w Ambasadzie Japonii, w którym udział wzięli także dyrektorzy lokalnych biur międzynarodowych agencji (Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców, Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji, Światowa Organizacja Zdrowia, Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, Bank Światowy, Fundusz Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci, Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka oraz Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Usług Projektowych). Wszystkie te organizacje i instytucje wraz z rządem Japonii są zaangażowane w pomoc Ukrainie. Podczas spotkania strony wymieniły poglądy na temat problemów ukraińskich terytoriów czasowo okupowanych. Dyskutowano także na temat możliwości udzielenia pomocy wschodniej Ukrainie poprzez współpracę rządu Japonii z wyspecjalizowanymi organizacjami międzynarodowymi.

7-9 października: minister rozwoju gospodarczego Rosji uczestniczył w Międzynarodowym Forum Nauki i Technologii w Kioto. Podczas wizyty w Japonii minister rozwoju gospodarczego Maksim Orieszkin spotkał się z premierem Japonii Abe Shinzo oraz ministrem gospodarki, handlu i przemysłu Seko Hiroshige. Podczas obu spotkań omówiono możliwości rozwoju dalszej współpracy handlowej między obydwojema państwami.

10 października: Ukraina i Japonia zamierzają wznowić prace Komisji ds. Współpracy Naukowo-Technicznej. Ukraińska minister edukacji i nauki Lilia Hrynewycz spotkała się z nowym ministrem edukacji Japonii Shibayamą Masahiko. Podczas spotkania ukraińska minister miała zauważyć, że współpraca między

obydwoma krajami nadal odbywa się w ramach umowy podpisanej między Japonią, a Związkiem Radzieckim. Z tego powodu strona ukraińska wyszła z propozycją wznowienia systematycznej pracy Komisji ds. Współpracy Naukowo-Technicznej, która miałyby przyczynić się do wdrażania porozumień. Jedną z zaproponowanych przez Ukrainę umów było porozumienie o wzajemnym uznawaniu dyplomów. Natomiast minister edukacji, kultury, sportu, nauki i technologii Japonii zauważył, że najpierw należy rozpocząć konsultacje w sprawie wznowienia prac dwustronnej komisji, co ma przyczynić się do pogłębienia współpracy między obydwojma państwami.

10 października: ambasador Rosji został zaproszony przez gubernator Tokio.

Ambasador Michaił Galuzin spotkał się z gubernator Tokio Koike Yuriko, celem rozmowy na temat możliwości wzmocnienia partnerstwa między stolicami obu państw. Obie strony poruszyły także kwestie związane z projektem Dni Moskwy, w ramach którego w Tokio w dniach 16-18 października zaplanowano serię wydarzeń kulturowych i biznesowych. Tematem rozmowy była również współpraca sportowa przed dużymi imprezami organizowanym przez Japonię (Mistrzostwa Świata w Rugby, Igrzyska Olimpijskie).

10 października: rosyjskie MSZ odpowiedziało na protesty Tokio w sprawie zwiększonej aktywności militarnej na Wyspach Kurylskich.

Strona rosyjska potępiła formę protestów Tokio wobec działań na Wyspach Kurylskich. W oświadczeniu Ministerstwa Spraw Zagranicznych działania Tokio zostały nazwane „dyplomacją megafonową”: skargi zgłaszane są do niższych rangą pracowników Ambasady Rosyjskiej (często telefonicznie), a następnie nagłaśniane przez wysokich rangą przedstawicieli rządu japońskiego jako wyraz oficjalnego protestu. Moskwa wyraziła przekonanie, że wszelkie „pojawiające się obawy” strony japońskiej powinny być rozwiązywane poprzez istniejące mechanizmy dwustronnego dialogu, takie jak spotkania przewodniczących rad bezpieczeństwa czy szefów ministerstw polityki zagranicznej i obrony w formacie 2+2. Według Rosji działania Tokio przyczyniają się jedynie do niszczenia „pozytywnej atmosfery” w relacjach dwustronnych i utrudniają dalszy rozwój stosunków między państwami. W oświadczeniu MSZ znalazło się także podkreślenie suwerennego prawa Rosji do wszelkiej działalności na swoim terytorium: w tym do podejmowania środków wzmacniających obronę narodową. Działania te „nie są w żaden sposób skierowane przeciwko sąsiednim państwom” i są „wyłącznie sprawą wewnętrzną” Rosji.

12 października: w Tokio odbyły się pierwsze dwustronne konsultacje japońsko-ukraińskie dotyczące kwestii bezpieczeństwa. Ukraińska delegacja pod przewodnictwem wiceministra spraw zagranicznych Wasyla Bodnara oraz

wiceministra obrony ds. integracji europejskiej Anatolija Petrenki spotkała się w Tokio z przedstawicielami japońskiego MSZ i Ministerstwa Obrony. Obie strony omówiły szeroki zakres współpracy, zarówno dwustronnej, jak i w perspektywie regionalnej. Konsultacje zostały zakończone podpisaniem memorandum, które ma stworzyć warunki dwustronnej współpracy i wymiany na płaszczyźnie obronności.

14 października: ambasada Białorusi uczestniczyła w spotkaniu sprawozdawczym organizacji zajmującej się dziećmi z Fukushima. W Koriyamie (prefektura Fukushima) odbyło się spotkanie sprawozdawcze organizacji publicznej Thinking About the Future of Fukushima Children. Organizacja ta od 2012 roku jest koordynatorem programu rehabilitacji japońskich dzieci z regionów dotkniętych awarią w elektrowni jądrowej Fukushima-1, która odbywa się w białoruskim ośrodku Zubrenok. W wydarzeniu udział wzięli pracownicy ambasady Białorusi, minister zdrowia, pracy i opieki społecznej, a zarazem członek międzyparlamentarnej grupy przyjaźni japońsko-białoruskiej Nemoto Takumi oraz przedstawiciele władz prefektury Fukushima. Strona japońska wyraziła wdzięczność Białorusi za uczestnictwo w programie pomocy dzieciom.

18 października: szpitale na Białorusi otrzymają pomoc od rządu Japonii. Na Białorusi odbyła się ceremonia podpisania umów w ramach programu Grant Assistance for Grassroots Human Security Projects (GGP). Uczestniczyli w niej ambasador Japonii Tokunaga Hiroki oraz przedstawiciele władz centralnych i lokalnych Białorusi. Podczas ceremonii podpisano umowy, na mocy których pomoc grantowa zostanie udzielona szpitalom w Brześciu oraz w rejonie kalinkowickim i chojnickim (obwód homelski). Na terytorium Białorusi realizowane są projekty w ramach japońskiego programu grantowego od 2004 roku.

22 października: ambasador Rosji został zaproszony przez minister stanu ds. rewitalizacji regionalnej. Ambasador Michaił Galuzin spotkał się z minister ds. rewitalizacji regionalnej Satsuki Katayamą. Obie strony dyskutowały na temat sposobów implementacji porozumień między przywódcami obu państw w kwestiach współpracy międzyregionalnej.

26 października: Białoruś i Japonia zamierzają wdrożyć nowe projekty w dziedzinie wysokich technologii. Przewodniczący Komisji Spraw Międzynarodowych i Bezpieczeństwa Narodowego Rady Republiki Białorusi Siergiej Rachimowek spotkał się z ambasadorem Japonii Tokunagą Hirokim, aby omówić plany wdrożenia nowych wspólnych projektów w dziedzinie mikroelektroniki, sztucznej inteligencji czy technologii informacyjnych. Białoruski senator wyraził również nadzieję na nawiązanie współpracy z japońskimi specjalistami w dziedzinie

energetyki. Mińsk planuje uruchomić elektrownię jądrową i w tym względzie jest zainteresowany japońskimi technologiami magazynowania wodoru. Ponadto obie strony omówiły przygotowania do zbliżającej się wizyty przedstawicieli białoruskiego parlamentu w Japonii.

31 października: Japonia i Rosja przygotowują wspólny projekt na części Wysp Kurylskich. Wiceminister spraw zagranicznych Japonii Mori Takeo oraz specjalny doradca premiera Hasegawa Eiichi spotkali się w Moskwie z wiceministrem spraw zagranicznych Igorem Morgulowem, aby omówić kwestie współpracy na części Wysp Kurylskich. Obie strony zgodziły się utworzyć grupę ekspertów, która ma zbadać możliwości implementacji wspólnego projektu związanego z połowem owoców morza. Dyplomaci omówili także przygotowania do spotkania przywódców obu państw na marginesie Szczytu Azji Wschodniej (EAS) w Singapurze w połowie listopada.

III. PÓŁWYSEP KOREAŃSKI – ROSJA, UKRAINA, BIAŁORUŚ

4 października: współpraca koreańsko-białoruska w obszarze wysokich technologii została oceniona jako efektywna. W Mińsku odbyła się uroczystość z okazji obchodów koreańskiego Święta Powstania Państwa, w której uczestniczył wiceminister spraw zagranicznych Białorusi Andreu Dapkiunas. Przedstawiciel MSZ oceniając współpracę między państwami skupił się przede wszystkim na podkreśleniu płaszczyzny naukowej i kulturowej. Wiceminister docenił efekty współpracy z Koreańską Agencją ds. Współpracy Międzynarodowej oraz innymi instytucjami, dzięki którym białoruscy naukowcy zdobyli niezbędne doświadczenie do modernizacji kraju. Jako jeden z najbardziej efektywnych sektorów współpracy wiceminister Dapkiunas wskazał wysokie technologie. Przykładem udanej współpracy na tej płaszczyźnie jest otwarcie w ubiegłym miesiącu centrum badawczego jednej z największych firm południowokoreańskich zajmujących się nowymi technologiami (SK Hynix). Ambasador Korei Południowej w Mińsku Kim Yong-ho również ocenił współpracę w sektorach gospodarki, nauki i technologii jako udaną oraz zapowiedział dalsze wspieranie rozwoju Białorusi.

4 października: obwód dniepropetrowski na Ukrainie został odwiedzony przez ambasadora Korei Południowej. Ambasador Lee Yang-gu spotkał się z zastępcą gubernatora obwodu dniepropetrowska Olegiem Kuzhmanem. Południowokoreański dyplomata zapoznał się z projektami inwestycyjnymi w regionie, które mogłyby wzbudzić zainteresowanie koreańskich inwestorów. Obie strony omówiły także

możliwości promocji dwustronnej współpracy. Ambasador Lee Yang-gu uczestniczył także w spotkaniu z prezydentem miasta Dniepr Borysem Fiłatowem. Obie strony omówiły możliwości udziału południowokoreańskich firm w projektach rozwoju parku industrialnego w Dnieprze.

4-5 października: przewodnicząca Rady Federacji została zaproszona przez Seul. Podczas wizyty w Seulu przewodniczącej Rady Federacji Walentyny Matwijenko odbyły się spotkania z południowokoreańskimi władzami. W trakcie spotkania z prezydentem Moon Jae-inem obie strony omówiły szeroki zakres zagadnień dotyczących relacji dwustronnych. Zgodzono się zintensyfikować prace nad realizacją porozumień zawartych między prezydentami Moon Jae-inem i Władimirem Putinem. Korea Południowa wyraziła zainteresowanie rozszerzeniem współpracy w zakresie inwestycji. Została sporządzona lista potencjalnych wspólnych projektów, które strona południowokoreańska uważa za najważniejsze. W kwestii denuklearyzacji KRLD, Seul wyraził poparcie dla działań Rosji zmierzających do złagodzenia sankcji nałożonych na Pjongjang. Oba państwa zgodziły się, co do potrzeby zaoferowania władzom KRLD wsparcia w rozwoju gospodarczym w zamian za porzucenie zbrojeń nuklearnych. Walentyna Matwijenko odbyła także spotkanie z przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego Republiki Korei Moon Hee-sanem. Obie strony potwierdziły chęć wzmocnienia współpracy międzyparlamentarnej. Ponadto omówiono możliwości opracowania nowych formatów interakcji międzyparlamentarnych, w tym za pośrednictwem Internetu. Obie strony zgodziły się także co do potrzeby zawarcia międzyrządowego porozumienia w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów, które przyczyniłoby się do intensyfikacji dwustronnej wymiany akademickiej. Podobny temat został poruszony w trakcie spotkania całej delegacji rosyjskiej z południowokoreańskimi parlamentarzystami. Strona rosyjska wyraziła potrzebę zapewnienia wsparcia legislacyjnego dla realizacji wspólnych projektów i inwestycji. Istotnym elementem wizyty rosyjskiej delegacji w Seulu były także spotkania biznesowe, m.in.: z prezesem firmy Hyundai.

5 października: współpraca międzyregionalna została omówiona przez władze miasta Zaporże i Korę Południową. Ambasador Lee Yang-gu odwiedził ukraińskie miasto Zaporże, gdzie spotkał się z gubernatorem obwodu zaporoskiego Kostyantynem Brylem. Podczas spotkania omówiono współpracę międzyregionalną, szczególnie na płaszczyźnie rolnictwa. Obie strony wymieniły również poglądy na temat możliwości promocji partnerskich relacji. Obok produkcji maszyn rolniczych, południowokoreańskie firmy wykazują zainteresowanie inwestycjami w energetykę solarną w obwodzie zaporoskim. Podobne zagadnienia zostały omówione w trakcie spotkania ambasadora z przewodniczącym Zaporoskiej Izby Handlowej.

5 października: czy Kim Jong-un przygotowuje się do spotkania z Władimirem Putinem w Rosji? Przewodnicząca Rady Federacji Walentina Matwienko w rozmowie z doradcą prezydenta ds. bezpieczeństwa Chung Eui-yongiem przyznała, że prowadzone są negocjacje w sprawie wizyty przewodniczącego KRLD w Rosji. Delegacja rosyjska z Matwienko na czele przed wizytą w Seulu uczestniczyła w szeregu spotkań z władzami KRLD w Pjongjangu. Według przewodniczącej Rady Federacji na początku ubiegłego miesiąca rozpoczęto dyskusje z Pjongjangiem na temat możliwej daty i miejsca spotkania przywódców obu państw.

7 października: w południowokoreańskiej prowincji Jeolla Północna odbył się Dzień Przyjaźni Koreańsko-Rosyjskiej. Według rosyjskiej ambasady około 400 Rosjan uczestniczyło w festiwalu zorganizowanym w południowokoreańskim mieście Gimje. Burmistrz miasta Park Chun-bae podziękował stronie rosyjskiej za udział, wyrażając przekonanie, że takie wydarzenia kulturowe przyczynią się do wzmocnienia przyjaznych relacji między obywatelami obydwu państw.

8-9 października: w Rosji odbyło się trójstronne spotkanie z udziałem wiceministrów spraw zagranicznych Korei Północnej i Chin. Według rosyjskiej ambasady w Pjongjangu 8 października odbyły się dwustronne konsultacje przedstawicieli ministerstw spraw zagranicznych Rosji i Korei Północnej. W spotkaniu uczestniczyli Igor Morgulow oraz Choe Son-hui, która w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Korei Północnej odpowiedzialna jest za negocjacje ze Stanami Zjednoczonymi w sprawie denuklearyzacji. Następnego dnia dyplomaci spotkali się w szerszym gronie, prowadząc rozmowy także ze stroną chińską, reprezentowaną przez wiceministra spraw zagranicznych oraz specjalnego reprezentanta do spraw Półwyspu Koreańskiego Kong Xuanyou. Według rosyjskiego MSZ głównym tematem spotkań była denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego. Omówiono także możliwości wsparcia dialogu międzykoreańskiego. Wszystkie strony wyraziły chęć współpracy w trakcie procesu denuklearyzacji oraz opowiedziały się zniesieniem międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang.

8-12 października: delegacja Rosyjskiego Dalekiego Wschodu została przyjęta przez MSZ Korei Północnej. Przewodniczący biur reprezentujących Rosyjski Daleki Wschód w Ministerstwie Spraw Zagranicznych (Władywostok, Pietropawłowsk Kamczacki, Chabarowsk, Jużnosachalińsk oraz Jakuck) odwiedziła Pjongjang, aby zapoznać się z północnokoreańskimi przedsiębiorstwami oraz instytucjami edukacyjnymi. Delegacja została przyjęta także przez wiceministra spraw zagranicznych Xing Hon-chola oraz dyrektora Pierwszego Departamentu ds. Europy Im Chong-ila. Podczas spotkania z ambasadorem Rosji Aleksandrem Matsegorą,

rosyjscy dyplomaci wymienili opinię na temat możliwości wzmocnienia współpracy międzyregionalnej.

12 października: w Pjongjangu zorganizowano obchody 70. Rocznicy nawiązania relacji dyplomatycznych z ZSRR. W uroczystości udział wzięli pracownicy rosyjskiej ambasady oraz przedstawiciele władz KRLD: minister spraw zagranicznych Lee Young-ho, wiceminister Koreańskiej Armii Ludowej Kim Hyeon-ryong, przewodniczący Towarzystwa Przyjaźni Koreańsko-Rosyjskiej So Ho-won oraz inni członkowie Komitetu Centralnego. Podczas uroczystości minister Lee Young-ho zauważył, że Pjongjang wysoko ceni poparcie Moskwy dla wysiłków KRLD na rzecz zapewnienia pokoju i stabilności na Półwyspie Koreańskim. Pjongjang docenił również poparcie strony rosyjskiej na arenie międzynarodowej. Strona północnokoreańska wyraziła nadzieję na dalszy rozwój relacji dwustronnych w przyszłym roku, kiedy to będzie obchodzona 70. rocznica podpisania porozumienia o współpracy gospodarczej i kulturowej.

15-17 października: Rosja i KRLD podpisały porozumienie o współpracy na płaszczyźnie edukacji. Delegacja Rosyjskiej Fundacji Badań Podstawowych (RFBR), rządowej instytucji odpowiadającej za finansowanie badań naukowych odwiedziła Pjongjang. Delegacja została przyjęta przez Komitet ds. Zagranicznych Relacji Kulturowych. Podczas spotkania podpisano porozumienie o współpracy. Rosyjska delegacja spotkała się także z władzami czołowych północnokoreańskich uczelni: Uniwersytetu Kim Il Sunga i Politechniki.

16 października: Rosja wyraziła poparcie dla wznowienia rozmów sześciostronnych. Wiceminister spraw zagranicznych Rosji Igor Morgulow spotkał się ze specjalnym reprezentantem Departamentu Stanu Stanów Zjednoczonych Stephenem Biegunem, aby omówić kwestie związane z Półwyspem Koreańskim. Obie strony wymieniły poglądy na temat możliwości rozwiązania problemu północnokoreańskich zbrojeń. Według wiceministra Morgulowa Moskwa i Waszyngton mają ten sam cel, którym jest denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego oraz zwiększenie bezpieczeństwa w regionie. Strona rosyjska wyraziła także poparcie wznowienia negocjacji z KRLD w formacie multilateralnym. W tej kwestii rosyjskie MSZ prowadzi konsultacje także z Chinami i Koreą Południową.

18 października: prezydent Rosji wyraził poparcie dla potencjalnego drugiego szczytu na linii Waszyngton-Pjongjang. Podczas sesji plenarnej Klubu Wałdajskiego Władimir Putin wyraził nadzieję, że dojdzie do drugiego spotkania przywódców Stanów Zjednoczonych oraz KRLD. Prezydent Putin oświadczył również, że Rosja może przyczynić się do normalizacji sytuacji na Półwyspie Koreańskim

poprzez wsparcie trójstronnych projektów z udziałem obu Korei. Zdaniem Moskwy współpraca w sferze gospodarczej stworzy warunki do rozwiązania problemów politycznych regionu. Władimir Putin zaproponował także, aby wraz z Chinami i Stanami Zjednoczonymi stworzyć gwarancje bezpieczeństwa dla KRLD. Według Moskwy efektywne gwarancje powinny mieć charakter międzynarodowy.

18-19 października: honorowy konsulat Korei Południowej został otworzony w Odessie. W ceremonii otwarcia udział wzięli przedstawiciele władz lokalnych regionu, Ministerstwa Spraw Zagranicznych Ukrainy oraz ambasador Korei Południowej Lee Yang-gu. Konsulem honorowym w Odessie została Daria Muzalewa. Działalność konsulatu ma przyczynić się do wzmocnienia relacji między obydwojma państwami. Ambasador Lee Yang-gu przy okazji otwarcia konsulatu uczestniczył w wielu spotkaniach. Południowokoreański dyplomata spotkał się z gubernatorem obwodu odeskiego Maksymem Stepanowem, aby omówić możliwości współpracy międzyregionalnej na płaszczyźnie gospodarki i kultury. Następnie ambasador spotkał się z zarządem Delta Wilmar (producenta oleju słonecznikowego) i omówił możliwości wsparcia firmy przy wejściu na rynek koreański. 19 października odbył się natomiast Festiwal Kultury Koreańskiej na Odeskim Uniwersytecie Narodowym.

18 października: służby kryminalne Białorusi i Korei Południowej zamierzają nawiązać współpracę. Delegacja Państwowej Komisji Badań Kryminalistycznych Białorusi odwiedziła Seul w celu nawiązania partnerstwa między służbami kryminalnymi obu państw. Przewodniczący Komisji Andrei Shved spotkał się z dyrektorem Państwowej Służby Kryminalnej Choi Young-shikiem. Strona białoruska wykazała szczególne zainteresowanie innowacjami technologicznymi opracowywanymi przez koreańskich specjalistów, takimi jak urządzenia mobilne do wykrywania fałszywych banknotów czy oprogramowanie poprawiające jakość zapisów wideo w celu wyświetlenia nieczytelnych szczegółów obrazu (np.: tablice rejestracyjne). Natomiast strona południowokoreańska wyraziła chęć poznania białoruskiego modelu organizacji działań kryminalistycznych oraz sposobów prowadzenia archiwów. Szczególnie interesujące dla południowokoreańskich służb jest także białoruskie doświadczenie w zapobieganiu i zwalczaniu nielegalnego handlu narkotykami w przypadku nowych substancji pojawiających się na rynku. Delegacja spotkała się także z wiceministrem spraw wewnętrznych, aby omówić udział białoruskich ekspertów w międzynarodowych programach szkoleniowych prowadzonych przez Koreę Południową. Obie strony rozpoczęły także pracę nad umową, która ma zostać podpisana w przyszłym roku w Mińsku. Dotyczy ona wymiany doświadczeń między obydwojma państwami w zakresie przechowywania zapisów DNA czy odcisków palców.

23-25 października: w Mińsku odbyły się konsultacje z udziałem Korei Południowej w sprawie transformacji cyfrowej białoruskiej gospodarki. Południowokoreańska delegacja ekspertów reprezentujących Ministerstwo Gospodarki i Finansów oraz wiodące instytucje badawcze przeprowadziła serię konsultacji z przedstawicielami Ministerstwa Gospodarki Białorusi oraz agencji rządowych odpowiedzialnych za cyfryzację. Rozmowy odbyły się w ramach południowokoreańskiego Programu Wymiany Wiedzy. Podczas konsultacji oba ministerstwa podpisały memorandum o współpracy, które określiło plan działania w celu realizacji projektu wykorzystania doświadczenia koreańskiego w zakresie cyfryzacji. Obie strony przedstawiły kluczowe obszary przyszłej współpracy. Na podstawie informacji zebranych w trakcie spotkania południowokoreańscy eksperci mają dokonać analizy gotowości białoruskiej branży produkcyjnej na transformację cyfrową. Następnie strona południowokoreańska ma przygotować rekomendacje dotyczące digitalizacji wiodących branż w białoruskiej gospodarce. Program Wymiany Wiedzy został uruchomiony przez rząd Korei Południowej w 2004 roku, a w jego ramach realizowane są projekty w oparciu o koreańskie doświadczenie w ponad 64 państwach.

26 października: delegacja rosyjskiego MSZ została zaproszona przez Pjongjang. Delegacja pod przewodnictwem wicedyrektora Departamentu ds. Organizacji Międzynarodowych w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Rosji Mikaela Agasandyana została przyjęta przez wiceministra spraw zagranicznych KRLD Park Myung-guka. Obie strony omówiły możliwości współpracy w międzynarodowych organizacjach, przede wszystkim w Organizacji narodów Zjednoczonych. Wymieniono także poglądy na temat obecnych relacji dwustronnych.

27 października: w Mińsku odbył się Festiwal Przyjaźni Koreańsko-Białoruskiej. Wydarzenie to miało na celu promocję wymiany kulturowej między obydwoma państwami. Festiwal był organizowany przez Ambasadę Korei Południowej na Białorusi.

30 października: obecna sytuacja na Półwyspie Koreańskim została omówiona przez wiceministrów spraw zagranicznych Rosji i KRLD. Wiceministrowie Igor Morgulow oraz Xing Hon-chol spotkali się w Moskwie z okazji obchodów 200. rocznicy założenia Instytutu Studiów Orientalnych Rosyjskiej Akademii Nauk. Obie strony omówiły obecny stan oraz perspektywy rozwoju stosunków dwustronnych na różnych płaszczyznach. Podczas spotkania wymieniono również opinie na temat rozwoju sytuacji na Półwyspie Koreańskim.

KOMENTARZ

1. Białoruś wyraziła nadzieje na przyciągnięcie większej ilości inwestycji z Japonii. Wicepremier Białorusi Igor Liaszenko chciałby nie tylko zwiększyć ilość japońskich inwestycji, ale także nawiązać nowe kontakty biznesowe oraz poprawić bilateralny handel. W tym celu wicepremier spotkał się z przewodniczącym Japońskiego Stowarzyszenia ds. Handlu z Rosją oraz Wspólnotą Niepodległych Państw (ROTOBO) Murayamą Shigeru. Podczas spotkania Igor Liaszenko zwrócił uwagę na „krytycznie niskie” obroty handlowe, które w pierwszej połowie tego roku wyniosły 81,5 miliona dolarów amerykańskich. Zdaniem strony białoruskiej kwota ta mogłaby być znacznie wyższa przy potencjale relacji dwustronnych obu państw. To samo dotyczy inwestycji bezpośrednich. Według wicepremiera rząd opracowuje plan działania na rzecz zwiększenia wydajności sektora produkcyjnego oraz poprawienia jego możliwości eksportowych. Umożliwi to nawiązanie bliższych kontaktów biznesowych z japońskimi przedsiębiorcami. Białoruś szczególnie liczy na współpracę z organizacją ROTOBO, która pełni rolę pośrednika w kontaktach biznesowych. W odpowiedzi przewodniczący Murayama Shigeru zauważył, że gospodarki obu państw mają wiele wspólnego: brak zasobów naturalnych, zorientowanie na eksport i promowanie różnych gałęzi przemysłu, takich jak inżynieria mechaniczna. Japonia dostrzega także potencjał szybko rozwijającego się na Białorusi sektora IT. Tak jak w przypadku Korei Południowej, współpraca między tymi państwami będzie coraz bardziej rozwijać się w kierunku nowoczesnych technologii, gdzie doświadczenie państw azjatyckich pomaga w modernizacji gospodarki Europy Wschodniej. Jednak jak zauważył przewodniczący ROTOBO, najpierw należy zebrać informacje na temat białoruskiego przemysłu, który jest słabo znany w Japonii. W tym celu należy zwiększyć wymianę informacji organizując różne fora, konferencje i konsultacje, zarówno między środowiskami biznesowymi, jak i na szczeblu rządowym.

2. Władze KRLD liczą na zbliżenie z Rosją i Chinami przed drugim szczytem z Donaldem Trumpem. W ostatnim czasie zwiększyły się wysiłki zarówno strony rosyjskiej, jak i północnokoreańskiej na rzecz wzmocnienia dwustronnych relacji. Ambasador Korei Północnej w Moskwie Kim Hyung-jun oświadczył, że przewodniczący Kim Jong-un jest gotowy rozwinąć strategiczne partnerstwo z Rosją. O dyplomatycznym zbliżeniu obu państw świadczy wizyta w Pjongjangu w ostatnich miesiącach przewodniczącej Rady Federacji Walentyny Matwijenko oraz różnych

przedstawicieli ministerstwa spraw zagranicznych, w tym ministra Siergieja Ławrowa. Przygotowywane jest także spotkanie przewodniczącego Kim Jong-una z prezydentem Władimirem Putinem w Rosji. Nie bez znaczenia jest także zbliżenie Rosji i KRLD w trójstronnym formacie wraz z Chinami. Spotkanie w Moskwie przedstawicieli MSZ tych trzech państw miało na celu pozyskanie poparcia dla zniesienia międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang. Trójstronne rozmowy były także wyrazem niezadowolenia dla strategii „maksymalnego nacisku” Stanów Zjednoczonych. O tym, że KRLD już posiada wsparcie Rosji i Chin w tym względzie świadczy posiedzenie Rady bezpieczeństwa ONZ w zeszłym miesiącu, kiedy to Pekin i Moskwa stały w opozycji do Waszyngtonu opowiadającego się za zachowaniem wszelkich sankcji do „pełnej i nieodwracalnej” denuklearyzacji Korei Północnej. Natomiast Rosja, Chiny i KRLD liczą na stopniowy proces denuklearyzacji, który będzie iść w parze ze znoszeniem międzynarodowych sankcji. Zbliżenie tych trzech państw przed szczytem z Donaldem Trumpem ma zapewnić Kim Jong-unowi silniejszą pozycję w negocjacjach z amerykańskim prezydentem. Wzmocnienie relacji z Pekinem i Moskwą ma na celu także zapewnienie bezpieczeństwa reżimowi Kima: amerykańskie gwarancje bezpieczeństwa są mało pewne, szczególnie w obliczu polityki Donalda Trumpa, który wycofuje się z międzynarodowych porozumień (jak traktat INF).

3. Korea Południowa wsparła wysiłki Białorusi w modernizacji gospodarki.

Na początku tego miesiąca ambasador Korei Południowej w Mińsku Kim Yong-ho podsumował współpracę obu państw na przestrzeni ostatniego roku. Oba państwa uważają, że istnieje niewykorzystany potencjał w dwustronnych relacjach, który powinien zostać zrealizowany. Nowy kierunek współpracy wyznaczyło posiedzenie Wspólnej Komisji ds. Współpracy Gospodarczej, Naukowej i Technicznej, które odbyło się we wrześniu w Seulu, a także działalność otwartego w zeszłym roku w Mińsku centrum współpracy w dziedzinie technologii informacyjnych. Białoruś, tak jak inne państwa Europy Środkowo-Wschodniej, liczy na wykorzystanie doświadczenia koreańskiego w nowoczesnych sektorach przy modernizacji własnej gospodarki. Ostatnim sukcesem współpracy koreańsko-białoruskiej była cyfryzacja: realizacja wspólnych projektów dotyczących krajowego systemu handlu elektronicznego czy bezpieczeństwa cybernetycznego. Białoruś chętnie korzysta z Programu Wymiany Wiedzy, który oferowany jest przez rząd koreański. W tym miesiącu w ramach programu eksperci obu państw rozpoczęły współpracę w celu cyfrowej transformacji białoruskiej gospodarki. Wzmocnienie relacji gospodarczych z Białorusią wpisuje się także w politykę Korei Południowej (Nową Północną Politykę Gospodarczą), która zmierza do rozszerzenia współpracy ekonomicznej poza typowych koreańskich

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

partnerów handlowych. W najbliższym czasie można spodziewać się dalszego rozwoju relacji Białorusi i Korei Południowej w sektorach związanych z nowoczesnymi technologiami.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

RAPORT: JAPONIA, PÓŁWYSEP KOREAŃSKI WOBEC UKRAINY, BIAŁORUSI I ROSJI – Październik 2018 jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Ośrodka Spraw Azjatyckich i Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej w Łodzi. Utwór powstał w ramach konkursu *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*. Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowania ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji, o posiadaczach praw oraz o konkursie *Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej 2017-2018*.

Zadanie publiczne współfinansowane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rod-m-lodz.pl

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Łódź

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

 **OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH**

**RAPORTY
OPINIE
DORADZTWO**

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Łodzi

ul. Lindleya 5a, pokój nr 7, 90-131 Łódź, tel.: 42 635 42 34, www.rodm-lodz.pl